

РЕЦЕНЗИЯ

от проф.д.изк. Анелия Янева -

Институт за изследване на изкуствата при БАН, Югозападен университет
„Неофит Рилски“, Благоевград
относно

кандидатурата на гл. ас. д-р Анна Пампулова за ДОЦЕНТ

Направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство“,

Нов Български университет, департамент „Музика“

Познавам гл. ас. д-р Анна Пампулова още като студентка. Тя е с професионално балетно образование – дипломирана в Класическия отдел на ДХУ (в класа на Катя Петровска, 1993), продължила реализацията си като балерина в Софийската опера (1993-2010) и студентка по Балетна режисура в класа на Маргарита Арнаудова, впоследствие при Боряна Сечанова в НБУ (1998), където по-късно завършва ОКС „Магистър (2005) и защитава дисертация за образователната и научна степен „Доктор“ на тема **„Танцуващото човешко тяло – социално-комуникативни функции и движенчески аспекти“** (2012).

Анна Пампулова е от новото поколение хореографи с експериментални търсения. Възпитаник на Боряна Сечанова, тя в немалка степен е повлияна от нейната ориентация към танц-театъра. Интересът ѝ към красиви пластични комбинации е по-близо до модерния танц, но без категоричен отказ от класическия. Една от успешните ѝ постановки е **„Защо сега?“** по мотиви от балета „Жизел“ (2005, Софийска опера), която аз лично слагам на много високо ниво – и като умение да поднесе съвършено различен прочит на известната класическа творба, и като концепция и убедителност на представянето, реализирано изцяло със средствата на модерния танц.

Анна Пампулова е сред активните участници в сформирането на театър „Пантданс“. Носител на награди за хореография от ТС „Анастас Петров“ за „Без покана и сбогом“ (1999) и „Моя сянка“ (2001); номинация „Рикар Мурагас“ от Барселона (1998); награда от Френската академия за изкуства за ролята на Алиса от балета „Алиса в страната на чудесата“ (1999).

Преподавателската ѝ дейност в НБУ (от 2003) я носочва към взаимодействията между модерния танц и актьорското изпълнение.

Именно симбиозата между танц и театър и възможностите на танца за социално общуване са разгледани в дисертацията ѝ **„Танцуващото човешко тяло – социално-комуникативни функции и движенчески аспекти”**, която тя успешно защитава през 2012.

Анна Пампулова се интересува от съвременните методи в обучението на актьора по танц; от обучението по танци и неговите функции за обогатяването на психо-физическата техника. В тази посока са и постановките ѝ за драматични пиеси, рекламни клипове, модни ревю-та.

По конкурса за „Доцент“ д-р Анна Пампулова представя внушителна продукция. Сред *постановките ѝ в драматични театри* ще отлича на първо място **„На ръба“**, премиера в Народен театър „Иван Вазов“ под режисурата на Александър Морфов, хореография и пластични решения Анна Пампулова. Това е трудна за реализация пиеса, която рисува съвременното българско общество, проектирано в един от множеството комплекси в София, в един от многонаселените блокове и неговите обитатели с тяхното ежедневие, надежди и разочарования. Именно в многократните повторения на една и съща ситуация с нейното забързване, механизирание и промяна в емоционалната ѝ скала са едни от успехите на хореографа Анна Пампулова. Постановката въздейства много силно като цялостна визия – режисура, хореография, актьорско присъствие. Не случайно екипът, реализирал „На ръба“ е удостоен с награда “Аскер” през 2016г. за най-добър спектакъл, реализиран през 2015г.

Немалко са и участията ѝ в *театрална продукция, реализирана със студенти от НБУ* в УТ, НБУ - „Стъклената менажерия" (2013); "33 Припадъка", (2013); "Забавно като патерица" (2014); „Магична мощ“ (2015) и др.

Но поставя също и *пластика за професионални театри*: в *Театър 199* - "Фантомна болка" (2015); в *театър „Сълза и смях“* - „Преди и сега“ (2015), „Секси пране“ (2016); в *Театър „София“* - „Роня дъщерята на разбойника“ (2016) и „Анна Каренина“ (2016) – последните два спектакъла са удостоени с *Награда на столична община* за „Роня дъщерята на разбойника“ и *Награда „Икар“* за спектакъла „Анна Каренина“, 2016г.

Немаловажни са и реализациите ѝ на *рекламни клипове*: танцов клип-реклама на "Лидъл" (2014); танцов клип-реклама на "Загорка ретро" (2015); танцов клип-реклама на "UniClo"- Япония (2015); видео клип на Белослава

„Красотата“ (2016); танцов клип-реклама на "Загорка ретро пак е на мода" (2016); телевизионна реклама със заглавие "Kamenitza Summer Campaign - Story" (2016). Постановките за видеоклипове изискват друга нагласа – те трябва за минимално сценично/телевизионно/ време да са максимално ефектни, а това налага хореографът да подбере такива движения и ситуации, които да са „ударни“. Тази дейност на Пампулова е резултат от дългогодишната ѝ работа като рекламно лице в телевизионни реклами и като постановчик на модни ревю-та. За хореографията на рекламната "Загорка Ретро пак е на мода", Пампулова получава и „Златна награда Effie“ за ефективност в рекламата от организираните за девети пореден път - EFFIE Bulgaria 2016.

Сред творческите ѝ изяви, разбира се на първо място бих поставила *хореографията и режисурата на цялостни танцови представления*. Такива са постановките на танцов спектакъл „Соло за двама“ (2013) в Балабановата къща, Пловдив; танцов спектакъл „**Placebo**“ в УТ, НБУ (2013); „**Споделено пространство**“ в Държавна опера Стара Загора“ (2013); танцов спектакъл „**20 стъпки**“ в УТ, НБУ (2015); авторски спектакъл, "Три пъти бяло" в "Хенд мейд фест", НДК (2015); танцов спектакъл „**Екселсиор**“ в УТ, НБУ (2016). И в това направление д-р Пампулова оставя следа и има доказано признание - *Награда за съвременна хореография на българска музика*, за миниатюрата "Сицилиано", представена през 2014 на Международния балетен конкурс във Варна.

Анна Пампулова е творец с многопосочни интереси. Постановките ѝ за *музикални реализации* нашумяха през последните години. Имам предвид пластичните ѝ решения в мюзикълите „**Моята прекрасна лейди**“ в Държавен музикален и балетен център София (2014) и „**Коса**“ в Държавна опера Пловдив (2017). И двете са в репертоара на театрите и се радват на много голям зрителски интерес. И двете имат ярък и запомнящ се филмов прототип, с който Пампулова трябва да се съизмерва. А пластичните ѝ решения успяват да се наложат и заради умелото използване на модерния танц, и поради придобития опит да вплита танца в театралното действие, така че да се получи хомогенна сценична сплав.

Д-р Пампулова подготвя и множество *научни доклади и семинари*:

- *"The Contemporary Dance technique related to the real life movements"* - Научен доклад и практически семинар към Международен театрален фестивал "Лица без маски", гр. Скопие, Македония (2014)
- *„Естетика в класическия и съвременния танц“* – на Първа международна танцова конференция - Българска секция на CID-UNESCO (2015)
- *„Принципи на танцовите движения в изграждането на съвременна хореография“* – на Национален Танцов Конгрес (2015)
- *„Основни принципи, отнасящи се до танцуващото човешко тяло и социално-комуникавните физични процеси в индивида“* – на Национален танцов конгрес, ТАНЦОВ СЪВЕТ CID UNESCO В БЪЛГАРИЯ (2015)
- Доклад на тема *„Работа в група на равнопоставени артисти“* – в Международна научна конференция, департамент „Музика“, НБУ (2015)

Преподавателската ѝ дейност в НБУ е базирана на курсове лекции по дисциплините „Съвременни танцови техники“, „Актьорско майсторство за танцов театър“, „Танцови практики и репертоар“, „Култура и поведение в човешкото тяло“, „Традиции и експерименти в танца“, „Класически танц за актьори и съвременни танцьори“, „Традиции и експерименти в танца“ и др.

Струва ми се, че като изискуем норматив за присъждане на научното звание „Доцент“ д-р Пампулова не само покрива изискванията, но и далеч ги надхвърля. Постановките ѝ са зрелищни и въздействат. Подготвяните лекционни курсове дават своите резултати и се доказват повторно пред публиката в представяните в УТ към НБУ танцови реализации, а така също и в играните в други театри представления. Наградите ѝ и участието ѝ в постановъчните екипи с най-нашумелите режисьори са още едно потвърждение за това.

За приноса ѝ като преподавател, хореограф и специалист в сферата на модерния танц говорят и многократните ѝ участия в жури на Международния фестивал на изкуствата "Утринна звезда".

Във връзка с конкурса за „Доцент“ е и представената **теоретична разработка** – **„Функции в изграждането на хореографията в спектакъла „На ръба“, Народен театър „Иван Вазов“**, издадена през

2016 от НБУ (ISBN: 978-954-535-954-5) с общ обем 55 стр. В нея авторът анализира танца като елемент от театралното действие. Разгледани са три различни модела при постановки на български хореографи в театрални пиеси: на Мила Искренова и Татяна Соколова при ясно начертани изисквания на режисьора в спектакъла „Фигури при влюбен полет“¹; работата по театрален спектакъл на хореограф, който е и режисьор на сценичната творба - Боряна Сечанова и постановката ѝ „Три сестри“ по Чехов²; и модел, в който хореографията е подчинена на естетическите представи на режисьора, но без режисьорът да участва пряко в създаването на движенческите композиции –при Татяна Соколова и режисьора Боян Иванов³. Във всички представени модели ясно личи силната връзка между режисьорските и хореографските решения, между ритъма и словото, а актьорите активно участват със собствени пластични идеи.

Анна Пампулова представя и своите хореографските методи при подготовката на актьорите за работа по спектакъла „На ръба“, като целта е да се провокира творческия потенциал на артистите при изграждането на танцовото и пластично действие. Това е всъщност друг подход при създаването на хореография, който не изисква от хореографа сам предварително да е измислил своята танцова партитура, а напротив – да измисли такива творчески задачи за артистите, че те да провокират появата на движенчески характеристики за персонажа им. Пампулова предлага варианти на тренинг и самостоятелни разработки за артистите, които да създадат различни по натоварване, динамика и изразителност движения. Поставят се задачи, чрез изпълнението на които да се подготви движенческата партитура на спектакъла „На ръба“. Това е и нейният авторски принос в направеното изследване. *“Сложността се състои в*

---

¹ Разгледана е работата по спектакъла „Фигури при влюбен полет“, реализиран на сцената на Театрална работилница „Сфумато“ по „Фрагменти на любовния дискурс“ на Ролан Барт, с режисьор Владимир Петков и работата на двама хореографи - Мила Искренова и Татяна Соколова. В тази движенческата схема режисьорът определя в кои моменти да се прочете текста и как текстът да бъде воден според изразителността на движението. Едва след това се добавя и музиката. Проектът е.

² Театралната пиеса „Три сестри“ по А. П. Чехов, реализирана като експеримент на театър „Пант-данс“. В този модел словото определя ритмиката, а когато се променя ритмиката, това води до промяна на физическото поведение на артиста и достига в кулминацията до танц. (стр. 20).

³ Друг модел е когато режисьорът е с ясно изразена концепция и хореографът стриктно следва неговата концепция. В тази посока се анализира авторски спектакъл на Боян Иванов и Татяна Соколова. При тях „Артистите, които не говорят и не водят главното действие, да преминават през емоционалната представа за текста чрез движенчески комбинации, съобразени с общата идея за сцената, за началото и края на картините. Получава се полифония – вътрешно състояние, изразено чрез пластика, продиктувано от смисъла на текста и звученето на текста със силата на съдържанието си.“ (стр. 19). В този модел хореографът Татяна Соколова има активно участие при изработването на полифоничното действие и съпоставките движение-слово.

намирането на баланс между словото, танцовата форма и изразителност, желанието за осъществяване на кратки солистични изяви, без да се създава чувството за солова изява. Не всички пластични решения в спектакъла се изпълняват в комбинация движение-слово-музика. Търси се усещането за обединен поток на енергия при реализацията на всяка картина от спектакъла“ (стр. 46). А предложените от Пампулова задачи са възможни за реализация и извън подготвяната пиеса.

Предвид гореизброените приноси и доказани умения като хореограф и преподавател, убедено предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на гл.ас. д-р Анна Пампулова научното звание „Доцент“.

Проф.д.изк. Анелия Янева

София

11 авг. 2017